

VII. TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT

Qashqadaryo viloyati tashqi savdo aylanmasi 2021- yilning yanvar-sentabrida **418,4** mln. AQSh dollari, jumladan eksport **181,9** mln. AQSh dollari, import **236,5** mln. AQSh dollari tashkil etdi.

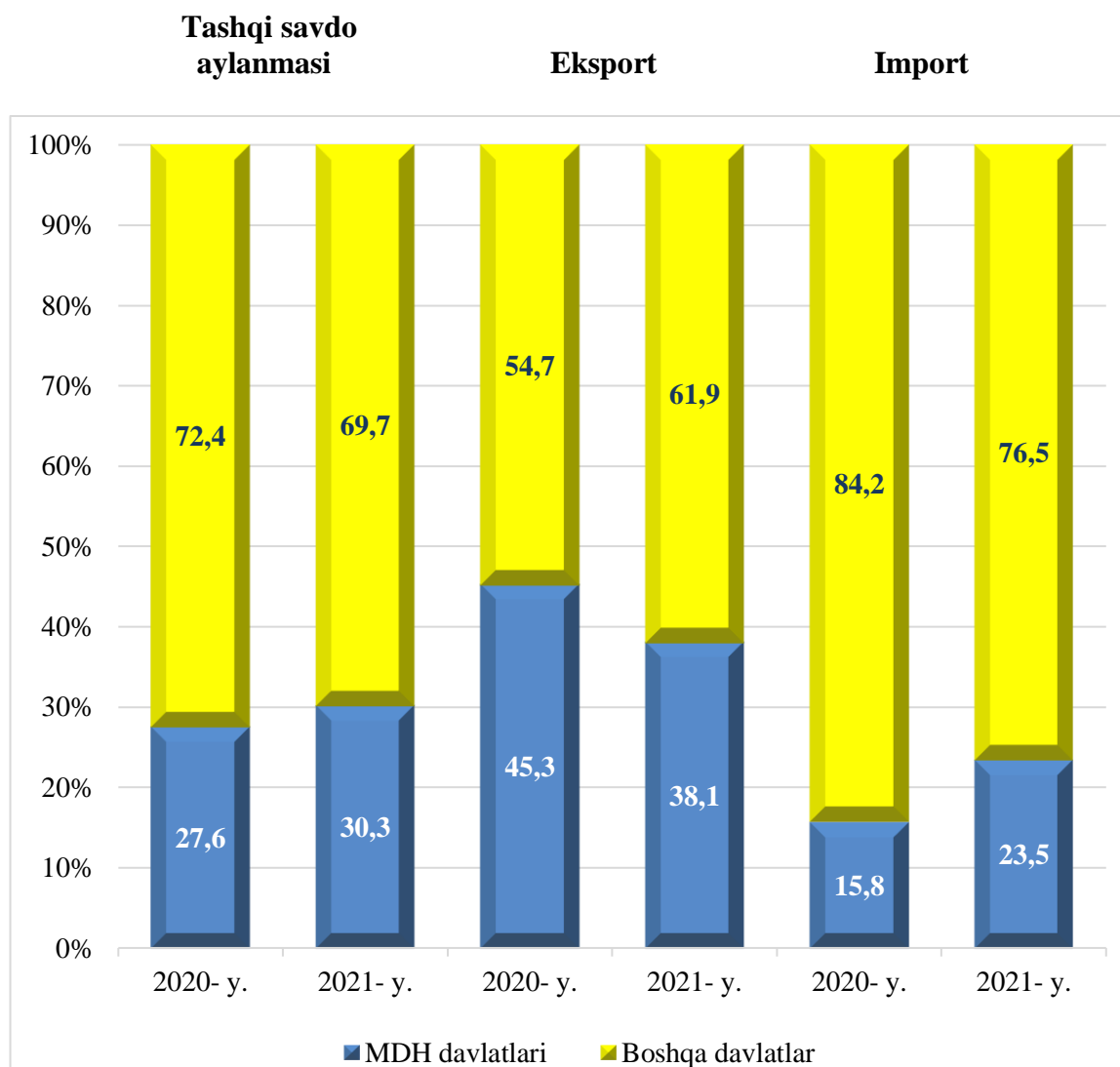
Tashqi savdo saldosi – **54,6** mln. AQSh dollari, shu jumladan MDH davlatlari bilan **4,2** mln. AQSh dollari va boshqa davlatlar bilan **-58,9** mln. AQSh dollari tashkil etdi.

Qashqadaryo viloyatining tashqi savdo aylanmasi (2021- yil yanvar-sentabr)

	<i>mln. AQSh dollari</i>	<i>2020- yilning yanvar-sentabriga nisbatan, % hisobida</i>	<i>jamiga nisbatan ulushi, % hisobida</i>
Tashqi savdo aylanmasi	418,4	110,7	100,0
MDH davlatlari	123,8	120,2	29,6
boshqa davlatlar	294,6	107,1	70,4
Eksport	181,9	115,2	100,0
MDH davlatlari	64,0	97,1	35,2
boshqa davlatlar	117,9	128,2	64,8
Import	236,5	107,4	100,0
MDH davlatlari	59,8	161,2	25,3
boshqa davlatlar	176,7	96,5	74,7
Saldo	-54,6	x	x
MDH davlatlari	4,2	x	x
boshqa davlatlar	-58,9	x	x

MDH va boshqa davlatlarning Qashqadaryo viloyatini

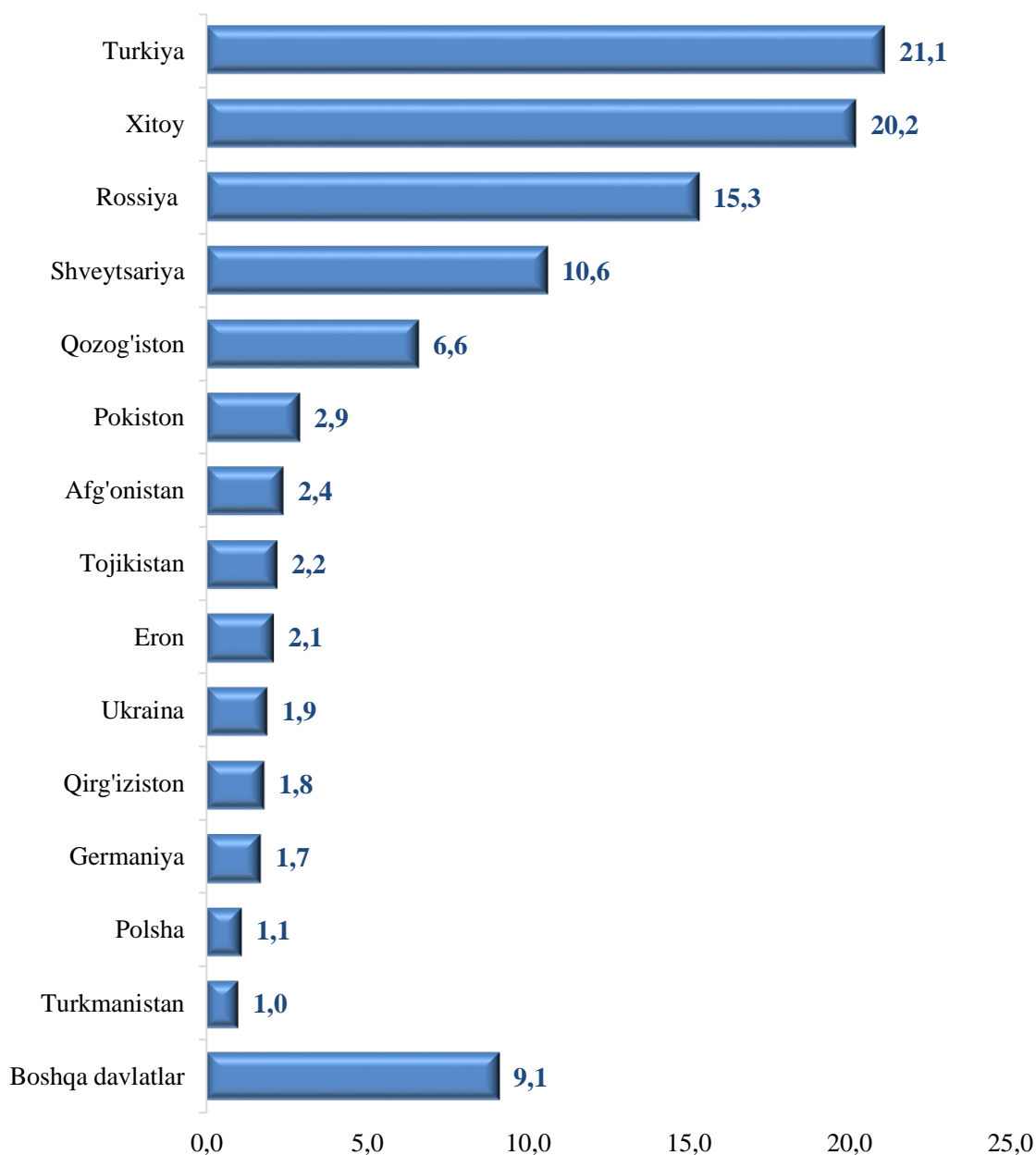
tashqi savdo aylanmasidagi ulushi
(yanvar-sentabr)

Qashqadaryo viloyatining 2021- yil yanvar-sentabr oylarida tashqi savdo aylanmasidagi ulushining 29,6 % MDH davlatlariga to'g'ri keladi qolgan 70,4 % boshqa davlatlar hissasiga to'g'ri keldi. Bu ko'rsatkichlar 2020- yilda mos ravishda 27,2 % MDH davlatlariga to'g'ri kelgan bo'lsa, qolgan 72,8 % boshqa davlatlar hissasiga to'g'ri keldi. Qashqadaryo viloyatining MDH davlatlari bilan olib borilgan tashqi savdo aylanmasi 2021- yilning yanvar-sentabr oylarida 123,8 mln. AQSh dollari tashkil qilgan bo'lsa, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 20,8 mln. AQSh dollarga ko'payish kuzatildi.

MDH davlatlari orasida Rossiya, Qozog'iston, Tojikiston, Ukraina, Qirg'iziston va Turkmaniston davlatlari tashqi savdo aylanmasida asosiy hamkorlar hisoblanib, ularning jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 28,7 % ni tashkil qiladi, boshqa davlatlar orasida Turkiya, Xitoy, Shveysariya, Pokistan, Afg'oniston, Eron, Germaniya va Polsha davlatlari hisoblanadi.

**Qashqadaryo viloyati tashqi savdo aylanmasida nisbatan
katta ulushga ega bo'lgan davlatlar, foizda**
(2021- yil yanvar-sentabr)

Qashqadaryo viloyatining 2021- yil yanvar-sentabr holatiga tashqi savdoda eng asosiy hamkor davlatlari Turkiya (21,1 %), Xitoy (20,2 %), Rossiya (15,3 %), Shveysariya (10,6 %) hisoblanib, ularning jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 67,3 % ni tashkil qiladi.

Dunyodagi mamlakatlar orasida eksportda hamkor davlatlar Turkiya, Rossiya, Xitoy, Qozog'iston, Pokiston, Afg'oniston, Tojikiston hisoblanib, ularning jami eksportdagi ulushi 81,1 % ni tashkil qiladi, importda esa hamkor davlatlar Xitoy, Shveysariya, Turkiya, Rossiya, Qozog'iston va Germaniya davlatlari hisoblanadi, hamda ularning ulushi 83,9 % ni tashkil qiladi.

**Qashqadaryo viloyati tashqi savdo aylanmasida nisbatan
katta ulushga ega bo'lgan davlatlar**
(2021- yil yanvar-sentabr)

ming AQSh dollari

Davlat nomi	Tashqi savdo aylanmasi	Eksport	Import	Tashqi savdo aylanmasi	
				ulushi, %	O'zgarish sur'ati, %
Jami	418 400,2	181 864,0	236 536,2	100,0	110,7
Turkiya	88477,4	50405,4	38072,0	21,1	2,2 m.
Xitoy	84345,2	25852,8	58492,4	20,2	92,2
Rossiya	64058,1	28170,4	35887,7	15,3	156,9
Qozog'iston	44517,8	23,1	44494,7	10,6	26,8 m.
Eron	27431,8	12476,3	14955,5	6,6	74,8
Pokistan	12133,3	11794,5	338,8	2,9	2,1 m.
Qirg'iziston	10125,1	10113,9	11,2	2,4	134,9
Ukraina	9026,4	8637,7	388,7	2,2	2,6 m.
Germaniya	8919,8	6807,0	2112,8	2,1	25,4
Fransiya	7806,0	4820,6	2985,4	1,9	2,2 m.
Koreya Respublikasi	7393,3	6147,2	1246,1	1,8	78,3
Turkmanistan	6938,1	428,2	6509,9	1,7	22,4
Polsha	4712,1	4294,2	417,9	1,1	2,4 m.
Tojikistan	4168,3	1422,5	2745,8	1,0	164,2
Afg'onistan	4034,3	7,4	4026,9	1,0	111,7
Misr	3402,2	2666,3	735,9	0,8	30,8
Kanada	3124,5	-	3124,5	0,7	80,1
Italiya	2198,4	676,3	1522,1	0,5	39,3

Davlat nomi	Tashqi savdo aylanmasi	Eksport	Import	Tashqi savdo aylanmasi	
				ulushi, %	O'zgarish sur'ati, %
Buyuk Britaniya	2064,5	-	2064,5	0,5	3,1 m.
Latviya	1881,7	1019,4	862,3	0,4	2,1 m.
Chexiya	1652,9	13,5	1639,4	0,4	21,0
Hindiston	1618,7	1618,7	-	0,4	188,6
Moldova Respublikasi	1594,1	0,3	1593,8	0,4	191,3
Avstriya	1494,7	1475,2	19,5	0,4	6,6 m.
Shvetsiya	1482,5	-	1482,5	0,4	53,8
AQSh	1430,3	98,5	1331,8	0,3	16,2
BAA	1289,7	-	1289,7	0,3	2,1 m.
Litva	1142,8	62,4	1080,4	0,3	172,2
Niderlandiya	1112,2	-	1112,2	0,3	143,5
Shveysariya	973,3	973,3	-	0,2	81,7
Belorussiya	957,4	194,6	762,8	0,2	41,9
Singapur	928,2	179,5	748,7	0,2	191,0
Yaponiya	878,3	0,9	877,4	0,2	159,2
Boshqa davlatlar	5086,7	1483,8	3602,9	1,2	-

Qashqadaryo viloyatining eksport tarkibida tovarlar va xizmatlar guruhlarini bo'yicha yuqori ulush, asosan material turiga qarab klassifikatsiyalangan sanoat tovarlari 60,5 foiz, kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar 13,6 foiz, oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar 10,2 foizni tashkil qildi.

Eksport tarkibi

XSST tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mln. AQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, %da	umumiy hajmga nisbatan, %da	mln. AQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, %da	umumiy hajmga nisbatan, %da	mln. AQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, %da	umumiy hajmga nisbatan, %da
Jami eksport	181,9	115,2	100,0	64,0	97,1	100,0	117,9	128,2	100,0
shu jumladan:									
Oziq-ovqat mahsulotlari va tirik hayvonlar	27,9	79,2	15,4	19,4	70,1	30,4	8,5	112,6	7,2
Ichimliklar va tamaki	0,1	43,0	0,1	0,1	42,5	0,2	-	62,5	-
Nooziq-ovqat xom-ashyo, yoqilg'idan tashqari	10,7	28,1	5,9	1,2	2,2 m.	1,8	9,6	25,4	8,1
Mineral yoqilg'i, yog'lash moylari va shunga o'xshash materiallar	15,6	17,3 m.	8,6	6,8	25,1 m.	10,6	8,7	9,7 m.	7,4
Asosan material turiga qarab klassifikatsiyalan-gan sanoat tovarlari	112,0	2,3 m.	61,6	23,7	173,6	37,1	88,3	2,6 m.	74,9
Kimyoviy vositalar va boshqa toifalarga kiritilmagan shunga o'xshash mahsulotlar	5,9	22,4	3,2	4,9	26,4	7,7	1,0	12,7	0,8
Mashinalar va transport asbob-uskunalari	0,3	4,5 m.	0,2	0,3	4,5 m.	0,5	-	5,2 m.	-
Turli xil tayyor buyumlar	2,7	81,8	1,5	2,7	88,1	4,2	-	4,0	-
Hayvonlar va o'simliklar moylari (yog'lari), yog'lar va mumlar	-	0,4	-	-	3,2	-	-	-	-
Xizmatlar	6,7	2,2 m.	3,5	4,9	2,8 m.	7,3	1,8	144,6	1,6

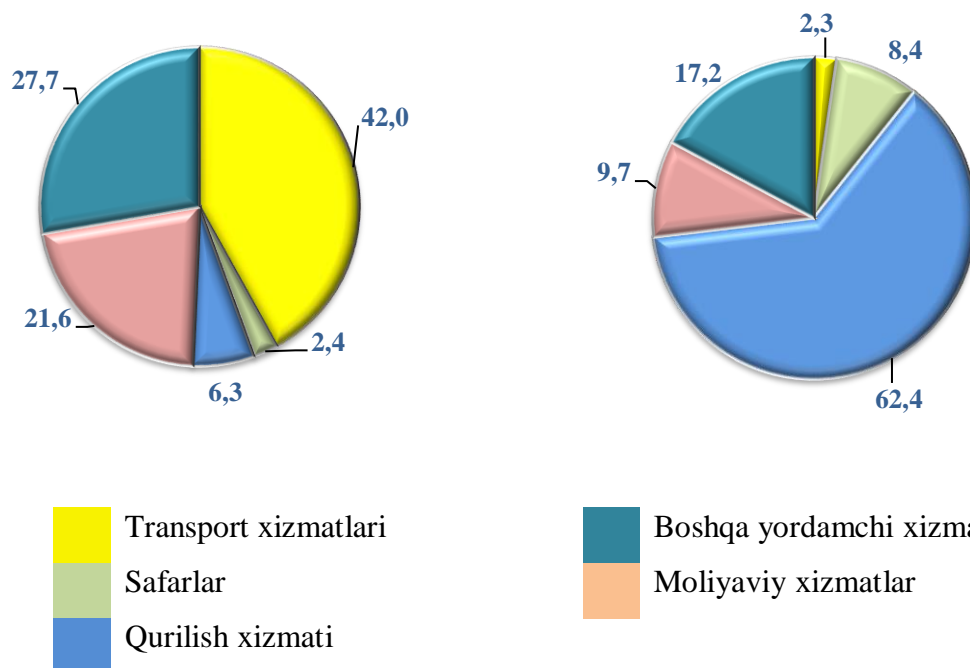
Import tarkibi

XSST tarkibi	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	mln. AQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, %da	umumiy hajmga nisbatan, %da	mln. AQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, %da	umumiy hajmga nisbatan, %da	mln. AQSh dollari	o'tgan yilga nisbatan, %da	umumiy hajmga nisbatan, %da
Jami eksport	236,5	107,4	100,0	59,8	161,2	100,0	176,8	96,5	100,0
Oziq-ovqat va tirik hayvonlar	15,6	189,6	6,6	8,5	195,8	14,2	7,1	182,6	4,0
Yoqilg'idan tashqari, nooziq-ovqat xom ashyosi	11,3	97,8	4,8	7,9	100,6	13,2	3,4	92,0	1,9
Mineral yoqilg'i, moylash moylari va shunga o'xshash materiallar	4,7	103,3	2,0	4,4	104,7	7,3	0,4	89,5	0,2
Hayvon va o'simlik moylari, yog'lar va mumlar	0,4	12,0 m.	0,2	0,3	9,9 m.	0,5	0,1	19,2 m.	-
Kimyoviy moddalar va shunga o'xshash mahsulotlar	19,3	85,7	8,2	7,6	143,6	12,8	11,7	67,8	6,6
Sanoat tovarlari	35,5	173,2	15,0	23,8	3,5 m.	39,9	11,7	85,7	6,6
Mashina va transport uskunalari	144,0	101,0	60,9	5,9	86,3	9,9	138,1	101,7	78,1
Turli xil tayyor buyumlar	4,2	47,5	1,7	0,4	42,8	0,7	3,8	48,1	2,2
Xizmatlar	1,4	112,6	0,6	0,9	126,1	1,5	0,6	96,2	0,4

Xizmatlar eksporti tarkibi, %

2020- yil yanvar- sentabr

2021- yil yanvar- sentabr

Tovar va xizmatlar eksporti 2021- yilning yanvar-sentabr oylarida 181,9 mln. AQSh dollarini tashkil etdi, shundan: xizmatlar eksporti 6,6 mln. AQSh dollarini tashkil etdi va jami eksport hajmining 3,6 % ini tashkil qildi.